

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

judcători – Timofti Vladimir și Alerguș Constantin,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Danciuc Ghenadie în numele inculpatului Mătășaru Anatol și de către inculpatul Mătășaru Anatol, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 02 martie 2015 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Mătășaru Anatol Tudor, născut la 22 noiembrie 1970, originar din r-nul Nisporeni, sat. Vărzărești, domiciliat în mun. Chișinău, șos. Hîncești 64 B, ap. 20.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 16.04.2013 - 02.03.2015 (prima instanță);
2. 07.04.2015 - 02.11.2015 (instanța de apel);
3. 21.01.2016 - 20.04.2016 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 02 martie 2015, inculpatul Mătășaru Anatol a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, executarea pedepsei penale de către inculpatul Mătășaru Anatol a fost suspendată pe un termen de probă de 3 ani.

2. Potrivit sentinței, instanța de fond a constatat că, Mătășaru Anatol, la 29 ianuarie 2013 între orele 10:00-12:00, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, demonstrând un cinism și obrăznicie deosebită, în timpul desfășurării unui protest în fața sediului Procuraturii Generale, situat pe str. Mitropolit Gavril Bănulescu-Bodoni nr. 26 din mun. Chișinău, contrar prevederilor art. 11 pct. 2) din CEDO și art. 8 lit. c) Legea privind întrunirile, încălcând normele etico – morale, unanim acceptate și drepturile altor persoane, a plasat în stradă o expoziție de obiecte,

cu caracter obscen, care imitau și reprezentau organele genitale feminine și masculine, ofensând astfel cinstea și demnitatea altor persoane.

Aceste acțiuni ale inculpatului Mătășaru Anatol au fost încadrate în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, conform indicțiilor huliganismul, adică *acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, precum și acțiunile care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.*

3. Sentința a fost atacată cu apel, atât de către inculpatul Mătășaru Anatol, care a solicitat casarea sentinței ca fiind una ilegală, menționând că protestul a fost efectuat în limitele legale a Legii cu privire la întruniri, libertatea de exprimare și dreptului la un protest garantat de Constituția Republicii Moldova, cât și de către avocatul Danciuc Ghenadie, care a criticat sentința sub aspectul ilegalității, menționând că fapta de care este învinuit inculpatul nu întrunește elementele infracțiunii, toate probele nu au primit o apreciere legală, concluziile făcute de către instanță sunt formale.

Totodată, avocatul Danciuc Ghenadie a indicat că inculpatul a fost pus sub învinuire cu grave încălcări procesuale, adică procurorul a formulat o învinuire abstractă și imprecisă.

La fel, avocatul a indicat că nu este de acord cu calificativul obrăznicie deosebită, deoarece asemenea acțiuni lipsesc în actul de învinuire, iar în urma cercetării judecătorești nu s-au constatat asemenea acțiuni din partea inculpatului.

Astfel, încălcările admise la emiterea ordonanței de punere sub învinuire și a rechizitoriului cad sub incidența art. 251 Cod de procedură penală, erori care nu pot fi înlăturate în nici un mod și ca rezultat actele procedurale sunt lovite de nulitate absolută.

Avocatul Danciuc Ghenadie a mai invocat, că fapta lui Mătășaru Anatol nu întrunește elementele infracțiunii, nu se circumscrie în infracțiuni de huliganism, deoarece lipsește latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii.

Caracterul obscen și indecent al obiectelor plasate în stradă este o asociere incorectă creată de imaginația organului de urmărire penală și nu se confirmă prin careva probe. Expertiza la care a făcut referire instanța de judecată, pusă la baza sentinței este contrară părerii instanței.

Astfel, experții Agenției de stat pentru protecția moralității de pe lângă Ministerul Culturii au dat concluzie, că acțiunile lui Mătășaru Anatol nu au un caracter pornografic. Adică, operele de artă prezentate de Mătășaru Anatol nu au un caracter indecent și obscen.

Apelantul a solicitat ca raportul de expertiză de la Agenția de stat a protecției moralității să fie respins, deoarece în conformitate cu art. 12 din Legea cu privire la expertiza judiciară, această instituție nu este instituție de expertiză, iar experții care au efectuat expertiza nu au statut de experți judiciari, sunt numiți prin ordinul Ministrului Culturii, fără a fi atestați de Centrul Național de expertize Judiciare.

Acțiunile inculpatului nu au constat în încălcarea grosolană a ordinii publice, dar

spre organizarea unui protest și exercitarea dreptului la libertatea de exprimare prin organizarea unei expoziții a operelor de artă, obiecte de creație intelectuală care constituie obiect al dreptului de autor.

Avocatul a considerat că elementele de cinism și obrăznicie deosebită lipsesc în acțiunile lui Mătăsaru Anatol, deoarece limita criticii admisibile nu a fost depășită în cadrul protestului și exercitării dreptului la libertatea de exprimare. Limitele criticii admisibile sunt mai largi în privința politicianilor decât, față de particulari.

Apelantul și-a exprimat dezacordul cu afirmația instanței precum că prin asocierea funcționarilor de stat cu organele genitale, precum și învinuirea adusă acestora a depășit limita criticii admisibile ca rezultat al protestului din 29.01.2013. Instanța a făcut trimitere la principiul prezumției nevinovăției în privința acestor persoane, precum acuzațiile și critica lui Mătăsaru Anatol nu a fost probată.

Avocatul Danciuc Ghenadie a invocat că în acțiunile lui Mătăsaru Anatol lipsește latura subiectivă a infracțiunii, prin inexistența elementelor laturii obiective și lipsa intențiilor huliganice. Procurorul nu a prezentat careva probe, care ar dovedi că intenția lui Mătăsaru Anatol a fost huliganică.

La fel, instanța de judecată a dispus contrar legii, fără o motivare legală nimicirea corpurilor delictive, obiectele ridicate de la Mătăsaru Anatol în cadrul protestului îi aparțin acestuia.

Partea apărării a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat sau să fie încetat procesul penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motivul că există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, încălcarea prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței, iar corpurile delictive să fie restituite inculpatului, ca proprietar.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, apelurile inculpatului Mătăsaru Anatol și al avocatului Danciuc Ghenadie în numele inculpatului, au fost respinse, ca fiind nefondate și s-a menținut sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 02 martie 2015, ca fiind legală și întemeiată.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, sînt pertinente, concludente, utile și veridice probele puse la baza condamnării inculpatului Mătăsaru Anatol, cum sunt: declarațiile martorului Tihai Andrei; declarațiile martorului Trifan Gheorghe; declarațiile martorului Piscovei Oleg; declarațiile martorului Malear Vitalie; declarațiile martorului Russu Nicolae; declarațiile martorului Bulmaga Igor; declarațiile martorului Rînja Tatiana; declarațiile martorului Olaru Stepan; declarațiile martorului Barcari Natalia.

În ședința de judecată a primei instanțe, la demersul apărării a fost audiat unul din specialiștii indicați în raportul de expertiză, Andon Victor, care a susținut concluzia reflectată în raportul de expertiză, menționînd că, inculpatul a protestat în fața clădirii Procuraturii, unde trec sute de troleibuze și autobuze, precum și copii, școlari, studenții de la ASEM. A precizat că, în conformitate cu statutul său de expert este în drept de a da o analiză juridică a acțiunilor persoanei, iar pentru a înțelege definiția

noțiunii de huliganism nu este necesar să fii specialist. Prin acțiunile sale, inculpatul a încălcat grosolan ordinea publică, manifestând acțiuni de huliganism demonstrativ. Andon Victor consideră că, în conformitate cu statutul său de expert, este în drept să facă o analiză juridică a acțiunilor persoanei și nu trebuie să fii specialist, ca să înțeleagă definiția cuvântului „huliganism”, care provine din limba engleză de la numele persoanei Hooligan Patrick, care se comporta urât cu oamenii. La fel, a ținut să menționeze că este filmolog și istoric, adică tot ce se referă la critica cinematografică, istoria cinematografică, având vreo 30 de cărți și filme și a susținut teza de doctor la Academia de Științe, fiind om emerit și cavalerul ordinului muncii.

Prezența în acțiunile inculpatului Mătășaru Anatol atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii imputate cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestei infracțiuni a fost dovedită inclusiv și prin procesele-verbale și documentele administrate în cadrul urmăririi penale și examinate în procesul cercetării judecătorești și suplimentar verificate în cadrul ședinței instanței de apel, cum sunt :

- procesul - verbal de cercetare la fața locului din 29 ianuarie 2013, din fața sediului Procuraturii Generale, situat pe str. Bănulescu-Bodoni 26, în rezultatul căruia au fost ridicate două obiecte asemănătoare cu un falus și unul cu un organ genital feminin și niște baloane, în formă de falus (f. d. 14, vol. I);

- procesul - verbal de examinare a obiectelor din 08 februarie 2013, a două obiecte, unul asemănător cu un falus și unul cu un organ genital feminin (f. d. 41, vol.I);

- procesul - verbal din 05 februarie 2013, de ridicare de la sediul Procuraturii Generale a înregistrărilor video din 29 ianuarie 2013 (f. d. 45, vol.I);

- raportul de expertiză nr. 0142/05 din 15 martie 2013, prin care s-a concluzionat că „materialele dosarului pornit de Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău pot fi calificate ca act de huliganism în loc public și nu au un caracter pornografic” (f.d. 51, vol.I);

- procesul - verbal de examinare a obiectelor din 04 februarie 2013 (f. d. 38, vol.I);

- materialele din mass - media cu referire la protestul lui Mătășaru Anatol (f. d. 53 - 54, vol.I).

Astfel, instanța de apel a conchis că aceste probe sînt pertinente, concludente și veridice, iar în ansamblu coroborează între ele, se completează unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială și dovedesc cert că inculpatul Mătășaru Anatol a săvîrșit infracțiunea imputată – prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal.

Ca o primă remarcă, în analizarea apelurilor declarate, instanța de apel a reținut, că la fel ca și prima instanță, își însușește starea de fapt stabilită prin rechizitoriu, împrejurare ce determină ca aceasta să devină a instanței de judecată, semnificând unitatea de vedere dintre acuzare și instanța de judecată, în evaluarea și interpretarea probelor.

Instanța de apel a constatat, că inculpatul Mătăsaru Anatol a acționat contrar art. 11 pct. 2) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, care prevede că exercitarea acestor drepturi nu trebuie să facă obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, păstrarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei ori a drepturilor și a libertăților altora, la fel prezentul articol nu interzice ca restrângerile să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.

Totodată, instanța de apel a menționat că inculpatul a încălcat prevederile art. 8 lit. c) din Legea privind întrunirile, stipulează că sunt interzise întrunirile prin care se urmărește: subminarea securității naționale sau a integrității teritoriale a țării, săvârșirea infracțiunilor, încălcarea ordinii publice sau organizarea tulburărilor în masă, încălcarea moralității publice, a drepturilor și a libertăților altor persoane ori punerea în pericol a vieții sau a sănătății acestora.

Prin urmare, instanța de apel a respins argumentele avocatului precum că prin intervenirea organelor de menținere a ordinii publice a fost împiedicat un protest organizat potrivit Legii cu privire la întruniri.

Or, libertatea întrunirilor poate fi limitată, iar orice restricție impusă dreptului la întrunire trebuie să corespundă următoarelor cerințe : să fie prevăzută de lege, să protejeze un interes legitim și să fie necesară pentru a atinge acest interes.

Instanța de apel, la fel ca și prima instanță, nu a negat că orice persoană are dreptul la libertatea de creație și de exprimare, însă acest drept nu este unul absolut, fiind limitat prin modalitatea exercitării acestora.

Respectiv, manifestația inculpatului nu a avut un impact pozitiv asupra societății prin sensibilizarea acesteia la problemele legate de corupție, fiind reținute de cei din jur prin forma obiectelor care imitau și reprezentau organele genitale feminine și masculine.

Fapt, care reiese și din analiza filelor dosarului 53-54, vol. I, unde titlurile articolelor din mass-media erau însoțite și s-a pus accentul pe mesajul „Mătăsaru Anatol a arătat organele genitale” sau „Protest „erotic” în centrul capitalei”.

Instanța de apel, de asemenea a precizat, că indignarea este componenta de bază a cinismului și obrazniciei deosebite ce atentează atât la ordinea publică, cât și la liniștea publică.

Or, liniștea publică constituie o valoare socială și o condiție esențială pentru conviețuirea normală în societate și implică absența oricăror manifestări imorale, zgomotoase, scandaluri sau tulburări susceptibile, să producă iritarea sau indignarea membrilor societății.

Instanța de apel a apreciat că nu există o stabilire greșită a situației de fapt, nu au fost ignorate probe și nici nu s-a acordat încredere excesivă unor probe.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că nu poate fi acceptată achitarea

inculpatului Mătășaru Anatol de vreme ce probele prezentate de către acuzatorul de stat, inclusiv martorii interogați într-un proces public și sub jurământ, avertizați fiind conform art. 312 Cod penal, pentru prezentarea cu bună știință a declarațiilor mincinoase, confirmă pe deplin și fără ambiguități vinovăția acestuia.

În acest context, nu a existat temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel reluând concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Instanța de apel a apreciat că, în privința lui Mătășaru Anatol a fost pornită urmărirea penală pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și derulată cu respectarea legislației procesual penale în vigoare.

Prin prisma art. 6 alin. (3) CEDO, inculpatului i-a fost adusă la cunoștință atât natura și cauza acuzației, cât și probele pe care se fundamentează acuzația, precum și calificarea juridică expusă în actul de învinuire și ulterior în rechizitoriu, corespunde exact între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de către inculpat și semnele componenței infracțiunii încriminate.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că la momentul prezentării materialelor de urmărire penală (f.d.96, vol. I), atât inculpatul, cât și avocatul acestuia nu s-au considerat afectați într-un drept prevăzut de lege, întrucât nu au invocat obiecții la acțiunile de urmărire penală, cât și asupra conținutului actului de învinuire și rechizitoriului.

Instanța de apel nu a avut temei de a interveni în sentința primei instanțe, nici în partea stabilirii pedepsei inculpatului or, la soluționarea chestiunii respective s-a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, astfel, pedeapsa fiind aplicată în limitele prevăzute de lege.

Instanța de apel a constatat că prima instanță, conform art.394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, just și motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, persoana inculpatului, gravitatea infracțiunii săvârșite și, în așa mod, corect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura prin aplicarea pedepsei cu închisoare, cu suspendarea executării acesteia, prin fixarea unui termen de probă.

5. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recursuri ordinare de către :

5.1. - avocatul Danciuc Ghenadie în numele inculpatului Mătășaru Anatol, prin care a indicat temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 11) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului de examinarea a primei instanțe, cu achitarea lui Mătășaru Anatol, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii sau încetarea procesului penal din motiv că există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, încălcarea prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței, sub aspect că nu este clară învinuirea.

Recurentul în cererea sa de recurs invocă următoarele motive :

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, temei prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală;

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii, temei prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală;
- există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, temei prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală;
- prima instanță nu a luat în considerație argumentele apărării în favoarea inculpatului privind încălcarea prevederilor legale de sesizare a instanței, iar instanța de apel a încercat să inducă în eroare, prin faptul că afirmă fără motive că au fost respectate prevederile legale privind sesizarea instanței;
- instanța de judecată a dat o interpretare eronată a legii prin afirmarea, că în așa caz poate exista doar nulitatea relativă a actului procedural care nu a fost invocată de apărare și inculpat, în condițiile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală;
- instanța a neglijat prevederile art. 251 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, unde legislatorul a indicat expres care încălcări condiționează nulitatea absolută, printre care sunt încălcări „la sesizarea instanței”, iar rechizitoriul este actul de sesizare a instanței care este un act obligatoriu cu rigorile prevăzute de lege;
- Mătăsaru Anatol a fost pus sub învinuire cu grave încălcări de procedură penală, contrar art. 113 Cod penal, art. 6 CEDO;
- prima instanță și instanța de apel au încălcat prevederile art. 101 Cod de procedură penală, dând o apreciere greșită probelor, punând la baza sentinței declarațiile subiective ale martorilor privind atitudinea lor față de acțiunile lui Mătăsaru Anatol, excluzând declarațiile inculpatului care au importanță;
- instanța de apel a făcut referire la probele - declarațiile martorilor, care sunt colaboratori de poliție și care s-au aflat în exercițiul funcției: Tihai Andrei, Trifan Gheorghe, Piscovei Oleg, Malear Vitalie, Russu Nicolai, Bulmaga Igor, Olaru Ștefan;
- instanța de apel a făcut referire la probele - declarațiile martorilor Rînja Tatiana, Barcari Natalia, acești martori și-au expus părerea subiectivă, care însă poate fi diferită de cealaltă parte a populației;
- prima instanță neîntemeiat a admis ca probă raportul de expertiză nr. 0142/05 din 15 martie 2013, interpretând eronat legea, acest raport de expertiză nu a fost apreciat corect de către prima instanță și instanța de apel;
- fiind audiat în instanța de judecată expertul Andon Victor a dat declarații aberante, care nu se referă la competența acestuia privind semnificația cuvîntului huliganism;
- audierea expertului a avut loc în lipsa inculpatului, care a fost îndepărtat din ședința de judecată prin încheierea instanței de judecată;
- acest raport de expertiză, nr. 0142/05 din 15 martie 2013, nu putea fi admis ca probă de către instanța de judecată, deoarece reieșind din prevederile art. 12 din Legea cu privire la expertiza judiciară, această instituție nu este o instituție de expertiză, iar experții care au efectuat expertiza nu au statut de experți judiciari, sunt numiți prin ordinul Ministrului Culturii fără a fi atestați de Centrul Național de expertize Judiciare;

- deasemenea, concluzia experților nu este una clară și nu dă răspuns la întrebările adresate în ordonanță;
- hotărârile instanței se întemeiază pe presupuneri și aprecierea greșită a probelor (arbitrară) cercetate în cadrul ședinței de judecată în scopul condamnării lui Mătăsaru Anatol de comiterea infracțiunii;
- vinovăția în săvârșirea infracțiunii incriminate nu a fost dovedită deplin în cadrul acestui proces;
- ambele instanțe judecătorești au încălcat prevederile art. 8 Cod de procedură penală și art.6 din CEDO în privința inculpatului;
- fapta lui Mătăsaru Anatol nu întrunește elementele infracțiunii, nu se circumscrie infracțiunii de huliganism, deoarece lipsește obiectul, latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii;
- elementele de cinism și obrăznicie deosebită lipsesc în acțiunile lui Mătăsaru Anatol;
- obiectele ridicate până în prezent nu au fost restituite, inculpatului fiindu-i încălcat dreptul de proprietate asupra lor;
- inculpatului i-a fost încălcat dreptul la libertatea de exprimare și prezumția nevinovăției.

5.2. - inculpatul Mătăsaru Anatol, prin care a indicat temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui.

Recurentul în cererea sa de recurs invocă următoarele motive :

- inculpatul a fost condamnat pentru fapte care nu întrunesc elementele infracțiunii de huliganism, atât a laturii obiective cât și a laturii subiective;
- inculpatului i-a fost încălcat dreptul la libertatea de exprimare și dreptul la întruniri;
- de către instanța de apel a fost incorect tratat principiul prezumția nevinovăției;
- ambele instanțe judecătorești au încadrat juridic greșit faptele inculpatului;
- instanțele judecătorești au încălcat prevederile art.10 și art.11 din CEDO.

La 05 februarie 2016 inculpatul Mătăsaru Anatol a depus cerere de recurs suplimentar, prin care a indicat aceleași temeiuri indicate în cererea de recurs anterior depusă, solicitând casarea hotărârilor judecătorești emise în privința lui, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

Recurentul a invocat că la etapa examinării dosarului dat în instanța de fond în Judecătoria Rîșcani, judecătorul Bleșceaga S. l-a eliminat din sala de judecată pe el, pe motiv că acesta a înaintat demers cu privire la recuzarea avocatului Musteață și a solicitat termen de a-și angaja alt avocat pentru a fi reprezentat în instanță pe acest caz. Motivul recuzării lui Mătăsaru Anatol față de avocatul Musteață a fost lipsa de încredere și inacțiunile ultimului în raport cu Mătăsaru și obligațiunile de serviciu în defavoarea clientului său. Astfel, inculpatului Mătăsaru Anatol i-au fost încălcate drepturile garantate de art. 1 din Legea de Homon de Coristo și art. 64, 65, 66, 67, 68,

69, 70, 71, 72 Cod de procedură penală.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate de avocatul Danciuc Ghenadie în numele inculpatului Mătăsaru Anatol și de către inculpatul Mătăsaru Anatol, considerându-le inadmisibile, deoarece recurentul potrivit art.430 Cod de procedură penală este obligat să indice temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauză, care este eroarea de drept comisă de instanță ce duce la casarea hotărîrii.

În opinia procurorului, recurenții solicită reaprecierea probelor, considerînd că nu au fost respectate prevederile art.101 Cod de procedură penală. Din materialele cauzei rezultă că la examinarea cauzei în instanța de apel s-a dat eficiență prevederilor art. 93-101, 26-27 Cod de procedură penală și în baza probelor acumulate just s-a reținut starea de fapt și de drept, fiind încadrate acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin. (1) Cod penal. Instanța de judecată a respectat prevederile art. 24 Cod de procedură penală, fiind reprezentat de apărător.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursuri ordinare în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Autorii recursurilor invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 11) și 12) Cod de procedură penală și art. 6, 10, 11 CEDO, potrivit cărora hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și au fost încălcate - dreptul la un proces echitabil, libertatea de exprimare, de întrunire și de asociere.

Reieșind din textul recursurilor declarate, Colegiul penal conchide că recurenții, de fapt, își manifestă dezacordul față de modalitatea de apreciere a probelor, efectuată de către prima instanță și instanța de apel, considerînd că acestea au acordat prioritate probelor administrate de către acuzare, fără a acorda eficiență prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

La acest capitol, instanța de recurs ține să menționeze că critica privind aprecierea incorectă a probelor administrate pe cauza dată, nu poate fi reținută de instanța de recurs, din motiv că un asemenea temei nu este prevăzut pentru a judeca cauza în ordine de recurs, iar procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei, a cărei constatare este de competența primei instanțe și instanței de apel.

Colegiul penal conchide că instanța de apel s-a expus argumentat și corect asupra acestui aspect și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs acceptă și însușește aceste argumente, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărîrii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6§1 din CEDO, obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunînd un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificîndu-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atît pe cele obținute în procesul urmăririi penale cît și în cadrul ședințelor de judecată, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția lui Mătășaru Anatol privind săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(1) Cod penal, să fie întemeiată și legală.

Necățînd la faptul că, inculpatul vina nu a recunoscut-o, instanța de apel corect a constatat că vinovăția acestuia pe deplin a fost dovedită, atît prin următoarele probe : declarațiile martorului Tihai Andrei; declarațiile martorului Trifan Gheorghe; declarațiile martorului Piscovei Oleg; declarațiile martorului Malear Vitalie; declarațiile martorului Russu Nicolae; declarațiile martorului Bulmaga Igor; declarațiile martorului Rînja Tatiana; declarațiile martorului Olaru Stepan; declarațiile martorului Barcari Natalia, cît și prin procesele-verbale, documentele cauzei administrate în cadrul urmăririi penale și examinate în procesul cercetării judecătorești și suplimentar verificate în cadrul ședinței instanței de apel, cum ar fi :

- procesul - verbal de cercetare la fața locului din 29 ianuarie 2013, din fața sediului Procuraturii Generale, situat pe str. Bănulescu - Bodoni 26, în rezultatul căruia a fost ridicat un obiect asemănător cu un falus și unul cu un organ genital feminin și niște baloane, în formă de falus (f. d. 14, vol.1);

- procesul - verbal de examinare a obiectelor din 08 februarie 2013, a două obiecte, unul asemănător cu un falus și unul cu un organ genital feminin (f. d. 41,

vol.I);

- procesul - verbal din 05 februarie 2013, de ridicare de la sediul Procuraturii Generale a înregistrărilor video din 29 ianuarie 2013 (f. d. 45, vol.I);

- raportul de expertiză nr. 0142/05 din 15 martie 2013, prin care s-a concluzionat că materialele dosarului pornit de Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău pot fi calificate ca „act de huliganism în loc public și nu au un caracter pornografic” (f.d. 51, vol.I);

- procesul - verbal de examinare a obiectelor din 04 februarie 2013 (f. d. 38, vol.I);

- materialele din mass - media cu referire la protestul lui Mătăsaru Anatol (f. d. 53 - 54, vol.I).

Colegiul penal constată că aceste probe sînt pertinente, concludente și veridice, iar în ansamblu coroborează între ele, se completează unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială și dovedesc cert că inculpatul Mătăsaru Anatol a săvîrșit infracțiunea imputată - art. 287 alin. (1) Cod penal, ceea ce contrazice argumentul adus de avocatul Danciuc Ghenadie în numele inculpatului cu privire la faptul că „*prima instanță și instanța de apel au încălcat prevederile art. 101 Cod de procedură penală, dînd o apreciere greșită a probelor, punînd la baza sentinței declarațiile subiective ale martorilor privind atitudinea lor față de acțiunile lui Mătăsaru Anatol, excluzînd declarațiile inculpatului care au importanță*”.

Astfel, Colegiul penal reține că conținutul probelor menționate mai sus, care au fost amplu analizate și obiectiv apreciate de instanța de apel, confirmă cu certitudine săvîrșirea de către inculpat a faptei imputate, care întrunește elementele infracțiunii de huliganism, adică atît latura obiectivă, cît și cea subiectivă a acestei infracțiuni, deoarece acesta, fiind în loc public, prin acțiunile sale a încălcat grosolan ordinea publică, manifestînd acțiuni de huliganism demonstrativ.

Prin urmare, motivele avocatului Danciuc Ghenadie invocate în recurs, ce țin de starea de fapt, de afirmațiile precum că instanța de apel eronat a apreciat probele cauzei, că neîntemeiat au fost puse la baza sentinței declarațiile subiective ale martorilor privind atitudinea lor față de acțiunile lui Mătăsaru Anatol, excluzînd declarațiile inculpatului care au importanță, că inculpatul a indicat că nu a urmărit scopul încălcării ordinii publice, sau sfidarea normelor bune conduite, manifestînd nerespect față de societate, deoarece inculpatul Mătăsaru Anatol a menționat că protestul a fost efectuat în limitele legale a Legii cu privire la întruniri, libertatea de exprimare și dreptul la un protest garantat de Constituția Republicii Moldova, Colegiul penal le consideră inadmisibile, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea lui, de vreme ce în cursul judecării cauzei au fost administrate suficiente probe care confirmă cu certitudine vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate.

Astfel, argumentele recurențelor, precum că inculpatul nu este vinovat de comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnat, este neîntemeiat și contravine

probelor examinate în prezenta cauză penală, care dovedesc cu certitudine vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

Așadar, Colegiul penal reține că solicitările recurenților privind achitarea lui Mătășaru Anatol, nu au suport probatoriu și contravin probelor administrate în cauză, iar nerecunoașterea vinovăției de către acesta în comiterea infracțiunii imputate, este apreciată de către instanța de recurs drept o modalitate de exercitare a dreptului lui la apărare.

Mai mult, aceste argumente au fost invocate și în apelurile avocatului Danciuc Ghenadie și inculpatului Mătășaru Anatol (f.d. 128-130, 132-135, vol.II), iar instanța de apel, examinându-le în ansamblu, conform art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat detaliat și motivat asupra lor în decizie.

Concomitent, Colegiul penal menționează că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelurilor, temeiurile de fapt și de drept, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art. 417 Cod de procedură penală, iar temeiuri pentru casarea acesteia lipsesc.

Avocatul inculpatului a făcut referire la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, însă, Colegiul penal constată că recursul declarat nu cuprinde o careva motivare ori argumentare clară din punct de vedere al temeiurilor invocate și urmează a fi respins.

Colegiul penal menționează că temeiul invocat de recurenți stipulat la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală – „nu sunt întrunite elementele infracțiunii” nu s-a confirmat în speța dată și constituie opinia subiectivă a recurenților, și sub acest aspect instanța de apel corect a motivat în decizia sa (f.d. 171-181, vol.II), prezența tuturor elementelor infracțiunii incriminate inculpatului. Aceste motive și concluzii instanța de recurs le însușește, considerându-le corecte.

Referitor la temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, invocat de avocatul inculpatului, Colegiul penal menționează că nu se confirmă în speța dată și este unul declarativ, neexistând nici o cauză legală de înlăturare a răspunderii penale în speța dată.

La fel, în recursul inculpatului Mătășaru Anatol, se mai invocă ca temei de casare a hotărârilor judecătorești și art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală - faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul penal conchide că temeiul dat nu persistă în cauza dată, deoarece instanțele judecătorești corect au încadrat juridic acțiunile comise de către Mătășaru Anatol, în baza învinuirii înaintate de procuror.

Toate probele prezentate și cercetate în mod legal au indicat la confirmarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii ce i se impută.

În acest sens, Colegiul penal mai reține că instanțele inferioare corect au constatat că, potrivit declarațiilor martorilor Tihai Andrei, Piscovei Oleg, Malear Vitalie, Bulmaga Igor și Olaru Stepan, care au fost consecutive, uniforme și corecte, cetățenii care treceau sau au asistat la protestul inculpatului au fost indignați de cele văzute, iar

revolta acestora a fost susținută prin gesturi împotriva manifestației.

Ambele instanțe judecătorești au concluzionat corect că, indignarea este componenta de bază a cinismului și obrăzniciei deosebite în speța dată, ce atentează atât la ordinea publică, cât și la liniștea publică.

Or, liniștea publică constituie o valoare socială și o condiție esențială pentru conviețuirea normală în societate și implică absența oricăror manifestări imorale, zgomotoase, scandaluri sau tulburări susceptibile, să producă iritarea sau indignarea membrilor societății.

Cu privire la argumentele aduse de recurenți precum că, „*audierea expertului a avut loc în lipsa inculpatului, care a fost îndepărtat din ședința de judecată prin încheierea instanței de judecată*”, și „*că la etapa examinării dosarului dat în instanța de fond în Judecătoria Rîșcani, judecătorea Bleșceaga Stella l-a eliminat din sala de judecată pe inculpatul Mătăsaru Anatol, pe motiv că acesta a înaintat demers cu privire la recuzarea avocatului Musteață și a solicitat termen de a-și angaja alt avocat pentru a fi reprezentat în instanță pe acest caz*”, Colegiul penal le consideră neîntemeiate și le respinge, deoarece conform procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 110-111, vol. II), inculpatul Mătăsaru Anatol filma ședința de judecată fără permisiunea instanței de judecată, și conform art. 334 Cod de procedură penală din cauza că inculpatul nu s-a supus dispozițiilor președintelui ședinței de judecată a fost îndepărtat legal din sala de ședințe. Totodată, se constată că apărătorul Musteață Sergiu a participat activ în interesele inculpatului Mătăsaru Anatol în ședința de judecată la audierea specialistului Andon Victor, adresînd acestuia multe întrebări, (f.d. 249, vol. I).

Referitor la argumentul invocat de avocatul inculpatului cu privire la faptul că „*obiectele ridicate până în prezent nu au fost restituite, inculpatului fiindu-i încălcat dreptul de proprietate asupra lor*”, Colegiul penal constată că instanța de apel nu s-a expus asupra motivului de critică a sentinței, cu referire la soluția asupra soartei corpurilor delictive care s-a dispus să fie nimicite, dar acest motiv nu poate duce la schimbarea soluției corecte, adoptată de către prima instanță, menționînd că corpurile delictive au fost nimicite legal în conformitate cu art. 162 alin. (2) Cod de procedură penală, deoarece sunt obiecte, recunoscute cu caracter obscen, care imitau și reprezentau organele genitale feminine și masculine, ofensînd astfel cinstea și demnitatea unor persoane concrete – conducători ai statului.

În privința motivului invocat de recurenți, precum că „*inculpatului i-a fost încălcat dreptul la libertatea de exprimare și dreptul la întruniri*”, Colegiul penal îl consideră neîntemeiat și menționează în acest sens că însuși inculpatul a încălcat prevederile art. 8 lit. c) din Legea cu privire la întruniri, unde este stipulat că sunt interzise întrunirile prin care se urmărește : subminarea securității naționale sau a integrității teritoriale a țării, săvârșirea infracțiunilor, încălcarea ordinii publice sau organizarea tulburărilor în masă, încălcarea moralității publice, a drepturilor și a libertăților altor persoane ori punerea în pericol a vieții sau a sănătății acestora.

Referitor la argumentul inculpatului, precum că „*instanțele judecătorești au încălcat prevederile art. 10 și art. 11 din CEDO*” Colegiul penal îl respinge și menționează că instanța de apel corect și întemeiat a indicat în decizia sa că „dreptul la libera exprimare a fost manifestat prin confecționarea a două obiecte, unul asemănător cu un falus cu poza unui politician, iar altul sub formă de organ genital feminin, însoțită cu poze a unor funcționari de stat, precum și legarea de copaci a unor baloane sub forma organelor genitale masculine.

Astfel, asocierea unei persoane, fie el politician sau alt demnitar de stat, cu un organ genital omenesc contravine valorilor protejate atât de art. 10 alin. (2) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, cât și de acele reguli morale și de conduită impuse de societate, prin respectarea ordinii publice.

Examinând obiectele prezentate de către inculpat în cadrul protestului, rezultă că protestul a fost îndreptat împotriva atât a reprezentanților politicului, cât și reprezentanților procuraturii, cum ar fi Procurorul General al Republicii Moldova și procurorului - șef din Procuratura Rîșcani mun. Chișinău.

La fel, instanța de apel a constatat că, inculpatul Mătăsaru Anatol a acționat contrar art. 11 pct. 2) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, care prevede că „exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri, decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei ori a drepturilor și a libertăților altora, la fel prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat” (f.d. 176, 179, vol. II).

Referindu-se la motivele încălcării prevederilor art. 6 CEDO, Colegiul penal consideră că aceste motive, la fel, nu și-au găsit confirmarea în instanța de recurs ordinar, fiind invocate arbitrar, pur declarativ, deoarece hotărârile judecătorești atacate sunt legale, motivate și întemeiate.

Prin urmare, Colegiul penal statuează că temeiurile invocate de recurenți prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 11), 12) Cod de procedură penală și art. 6, 10,11 din CEDO nu s-au confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursurilor ordinare, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Danciuc Ghenadie în numele inculpatului Mătăsaru Anatol și de către inculpatul Mătăsaru Anatol, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02

noiembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Mătăсарu Anatol Tudor**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **19 mai 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecătorii

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin